

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 299/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti PV Tekovské Nemce, s. r. o., Mraziarenská 6, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Andrejom Maarom, Advokátska kancelária, Dunajská 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžo 149/2015 z 27. júla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti PV Tekovské Nemce, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. októbra 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti PV Tekovské Nemce, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžo 149/2015 z 27. júla 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je právnickou osobou, medzi predmet činnosti ktorej patrí okrem iného aj výroba a dodávka elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov výrobným zariadením s celkovým inštalovaným výkonom do 1 MW, ak ide o výrobu a dodávku elektriny v solárnych zariadeniach. Stredoslovenská energetika – Distribúcia, a. s. (ďalej len „SSE-D“), je právnická osoba – obchodná spoločnosť – a medzi jej predmety činnosti patrí okrem iného aj distribúcia elektriny. SSE-D vykonáva činnosť prevádzkovateľa distribučnej sústavy na základe rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej aj „ÚRSO“ alebo „úrad“) – povolenie č. 2007E 0260 z 13. júna 2007. Sťažovateľka vyrába elektrinu z obnoviteľných zdrojov, a teda v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o POZE“) má právo na:

- a) prednostné pripojenie do distribučnej sústavy(...),
- b) odber elektriny podľa § 3 ods. 1 písm. b), t. j. odber prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené za cenu elektriny na straty,
- c) doplatok na skutočné množstvo elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie, zníženej o technologickú vlastnú spotrebu elektriny.

2.1 SSE-D listom z 8. januára 2015 sťažovateľke zamietla možnosť zaradenia do systému podpory v zmysle zákona o POZE. Proti tomuto listu podala sťažovateľka 9. januára 2015 odvolanie, na ktoré SSE-D odpovedala listom z 26. januára 2015, v ktorom sťažovateľke zamietla právo na podporu pre kalendárny rok 2015. Sťažovateľka sa v zmysle Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) domáhala žalobou súdneho preskúmania zákonnosti rozhodnutí SSE-D. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 20 S 87/2015-21 z 20. apríla 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) zastavil konanie z dôvodu neodstrániteľnej prekážky konania, *„ktorou je absencia rozhodnutia, ktoré by mohlo byť predmetom prieskumu podľa II. hlavy piatej časti OSP“*, a postúpil vec

ÚRSO. Najvyšší súd napadnutým uznesením, konajúc o odvolaní proti uzneseniu krajského súdu, toto uznesenie krajského súdu potvrdil. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: „Z obsahu predloženého súdneho spisu, najvyšší súd zistil, že žalovaná podaním zo dňa 08.01.2015 oznámila žalobcovi, že z dôvodu nesplnených zákonných povinností si nemôže uplatniť pre kalendárny rok 2015 právo na podporu podľa § 4 ods. 1 písm. b), písm. c) Zákona o podpore OZE a Kvet.

Na odvolanie žalobcu voči podaniu žalovanej zo dňa 08.01.2015 žalovaná reagovala stanoviskom zo dňa 26.01.2015, v ktorom uviedla, že žalobcovo prevádzkové zariadenie na výrobu elektriny stratilo nárok na podporu podľa Zákona o podpore pre kalendárny rok 2015, a to z dôvodu, že si ako výrobca elektriny nesplnil zákonné povinnosti ustanovené v § 4 Zákona o podpore. Z dôvodu nesplnených zákonných povinností žalobcovi zaniklo pre kalendárny rok 2015 právo uplatniť si podporu podľa § 4 ods. 1 písm. b), písm. c) Zákona o podpore.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací po preskúmaní veci má za to, že Krajský súd v Žiline ako súd prvého stupňa rozhodol správne, keď konanie zastavil a vec postúpil Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol a odôvodnenie len dopĺňa na zdôraznenie správnosti.

Podľa správneho práva procesného orgány verejnej správy možno rozdeliť na

- orgány verejnej správy, na ktoré sa vzťahuje výlučne Správny poriadok,
- orgány, na ktoré sa vzťahuje Správny poriadok, ale aj osobitný procesný postup uvedený v konkrétnej hmotnoprávnej norme a
- orgány, ktoré procesné pravidlá majú upravené osobitne v plnom rozsahu.

Rozhodnutiami správnych orgánov sa preto rozumejú predovšetkým:

- rozhodnutia vydané v správnom konaní,
- rozhodnutia vydané podľa osobitných procesných predpisov a

- niektoré rozhodnutia orgánov záujmovej samosprávy vydané v disciplinárnom konaní.

Žalovaná, ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy, je podľa § 3 písm. b) bod 3 zákona č. 251/2012 Z.z. definovaná ako osoba, ktorá má povolenie na distribúciu elektriny na časti vymedzeného územia. Pri definícii prevádzkovateľa distribučnej sústavy zákon neuviedol jeho oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Tým, že zákon nezveril žalovanej rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy, žalovaná nespĺňa pojmové znaky správneho orgánu.

S poukazom na § 88 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. odvolací súd dodáva, že žalovaná ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy nie je orgánom štátnej správy na úseku energetiky, nakoľko zákon na tomto úseku špecifikuje ako orgány štátnej správy iba ministerstvo, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a Slovenskú obchodnú inšpekciu.

Z dôvodu, že žalovaná nie je správnym orgánom, v zmysle § 244 ods. 2 O. s. p. nie je možné jej podania zo dňa 08.01.2015 a zo dňa 26.01.2015 považovať za rozhodnutia správneho orgánu vydané v správnom konaní podľa § 244 ods. 3 O. s. p.

Najvyšší súd SR považuje za správne aj postúpenie veci Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, nakoľko tento úrad je oprávnený podľa zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v rámci kontroly regulovaného subjektu konať a rozhodnúť o tom, či žalovaná ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy postupovala v súlade so zákonom (§ 9 ods. 1 písm. b) bod 5 zákona č. 250/2012 Z. z.).

Najvyšší súd konštatuje, že námietky uvedené v odvolaní nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia, a preto ich vyhodnotil ako irelevantné.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline potvrdil ako vecne správne. “

3. Podľa sťažovateľky „list“ SSE-D vykazuje znaky konštitutívneho rozhodnutia v správnom konaní, keďže autoritatívne zasahuje a mení jej právnu situáciu. Sťažovateľka namieta, že napadnuté rozhodnutie SSE-D je rozhodnutím v správnom konaní, pretože je to jediné rozhodnutie, ktorým zaniklo jej právo na podporu zo štátneho rozpočtu

upravenú v § 4 ods. 2 písm. b) a c) zákona o POZE. Podpora predstavuje prostriedky zo štátneho rozpočtu, na ktoré vzniká a zaniká právny nárok podľa zákona, nie súkromný obchodno-právny nárok sťažovateľky voči SSE-D. O zániku nároku na štátnu podporu rozhodla SSE-D podľa zákona a žiadny iný orgán podľa sťažovateľky vo veci nerozhodol, preto je práve rozhodnutie SSE-D tým rozhodnutím, ktorým došlo autoritatívnym spôsobom k zmene práv a povinností sťažovateľky.

3.1 Sťažovateľka sa domnieva, že pokiaľ má rozhodnutie SSE-D takú právnu silu, že jeho právnym následkom je skutočnosť, že sťažovateľka nedostala v roku 2015 podporu priznanú ustanovením § 4 ods. 2 písm. b) a c) zákona o POZE, potom musí existovať možnosť sťažovateľky obrátiť sa v predmetnej veci na súd, keďže zákon nezveruje rozhodovanie o právoplatných a vykonateľných rozhodnutiach SSE-D inému orgánu.

3.2 Sťažovateľka argumentovala ustanovením § 17 zákona o POZE, ktorý odkazuje na aplikáciu Správneho poriadku. Krajský súd ani najvyšší súd sa s touto argumentáciou podľa sťažovateľky nestotožnili argumentujúc, že § 88 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) taxatívne vymenúva orgány štátnej správy v energetike (ministerstvo, ÚRSO, Slovenská obchodná inšpekcia). Tu sťažovateľka poukazuje na fakt, že zákon o POZE uvádza ďalšie orgány štátnej správy v úseku energetiky [§ 15 ods. 1 zákona o POZE: Štátny dozor nad dodržiavaním tohto zákona vykonáva Štátna energetická inšpekcia (ďalej aj „inšpekcia“) podľa osobitného predpisu a colné úrady podľa osobitného predpisu.]. Sťažovateľka zastáva názor, že výpočet orgánov štátnej správy v energetike uvedený v zákone o energetike preto nie je taxatívny, ako to judikovali krajský súd a najvyšší súd, ale deklaratórny vzhľadom na ďalšie predpisy upravujúce toto hospodárske odvetvie.

3.3 Zákon o POZE priznal podľa sťažovateľky právnickým osobám prevádzkujúcim distribučné siete také práva a povinnosti, že je v ich moci priznávať a odoberať zdroje štátneho rozpočtu. Sťažovateľka sa vzhľadom na povahu a účinok rozhodnutí SSE-D, ktoré vykazujú znaky konštitutívneho rozhodnutia v správnom konaní, keďže autoritatívne zasiahli a zmenili jej právnu situáciu, pridrižiava názoru, že tieto boli individuálnymi správnymi aktmi – rozhodnutiami v správnom konaní – napriek tomu, že im chýbajú

niektoré formálne náležitosti v zmysle ustanovenia § 47 Správneho poriadku. SSE-D je podľa sťažovateľky jediným orgánom, ktorý rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní podpory. Dôkazom podľa sťažovateľky je samotný fakt, že rozhodnutie SSE-D fakticky právne postavenie sťažovateľky zmenilo z pohľadu zákona o POZE z postavenia, kde mala nárok na podporu, na stav, keď nárok na podporu nemá, udialo sa to rozhodnutím a samotným nevyplácaním podpory. Žiadne iné rozhodnutie sťažovateľke nebolo v tejto veci doručené. Súdy podľa názoru sťažovateľky prehliadajú právny stav, podľa ktorého každý úkon, ktorým sa mení právne postavenie sťažovateľky, je rozhodnutím a osoba, ktorá má takúto právomoc, je osoba, ktorá rozhodnutie vydala. Proti každému rozhodnutiu musí podľa sťažovateľky existovať možnosť jeho preskúmania súdom.

3.4 Vzhľadom na faktickú rozhodovaciu právomoc prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy v oblasti podpory obnoviteľných zdrojov energie (či už vo forme prednostného pripojenia subjektov, odberu elektriny od subjektov za cenu elektriny na straty, alebo vyplácania doplatku subjektu), ako aj s prihliadnutím na § 17 zákona o POZE, sťažovateľka zastáva názor, že SSE-D je vykonávateľom zákona o POZE, je orgánom verejnej správy v rozsahu hospodárenia s podporou v jej jednotlivých podobách a jej rozhodnutia, ktorými konštitutívne odníma práva jednotlivým fyzickým a právnickým osobám na zdroje zo štátneho rozpočtu, sú rozhodnutiami v zmysle § 244 ods. 2 OSP.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd sťažnosti pre namietané porušenie ňou označených ústavných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu „vyhovet, [napadnuté] uznesenie... zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie“.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Predmetom sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky so závermi všeobecných (správnych) súdov, podľa ktorých list SSE-D, ktorá vykonáva činnosť prevádzkovateľa distribučnej sústavy na základe rozhodnutia ÚRSO, nie je rozhodnutím, keďže SSE-D nie je (vychádzajúc zo zákona o energetike) orgánom verejnej správy, ktorý by bol oprávnený rozhodovať o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

7.1 Ústavný súd musí najprv uviesť, že zložitost' a netrpezlivosť súčasnej slobodnej, modernej a tranzitívnej spoločnosti, je, zdá sa, pôdou pre vznik takpovediac neklasických právnych foriem, v ktorých sa prelínajú prvky vrchnostenské s prvkami súkromnoprávnymi. Potreba ustálenia povahy SSE-D, jej právnych úkonov a rozuzlenie sťažovateľkou popísaných špecifik veci sú podmienkou riadneho rozhodnutia ústavného súdu v prerokúvanej veci.

8. Podľa § 3 písm. a) bodu 9 zákona o energetike na účely tohto zákona sa rozumie všeobecne dodávateľom poslednej inštancie držiteľ povolenia na dodávku elektriny, ktorý dodáva elektrinu koncovým odberateľom elektriny, alebo držiteľ povolenia na dodávku plynu, ktorý dodáva plyn koncovým odberateľom plynu, ktorého rozhodnutím určí Úrad pre reguláciu sieťových odvetví.

Podľa § 3 písm. b) bodu 1 zákona o energetike na účely tohto zákona sa rozumie v elektroenergetike výrobcom elektriny osoba, ktorá má oprávnenie na výrobu elektriny podľa tohto zákona.

Podľa § 3 písm. b) bodu 3 zákona o energetike na účely tohto zákona sa rozumie v elektroenergetike prevádzkovateľom distribučnej sústavy osoba, ktorá má povolenie na distribúciu elektriny na časti vymedzeného územia.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona o energetike podnikaním v energetike je výroba, prenos, distribúcia a dodávka elektriny.

Podľa § 15 ods. 2 písm. a) a c) zákona o energetike účastníkom trhu s elektrinou je výrobca elektriny a prevádzkovateľ distribučnej sústavy.

Podľa § 27 ods. 2 písm. a) zákona o energetike výrobca elektriny je povinný uzatvoriť zmluvu o pripojení do sústavy s prevádzkovateľom sústavy.

Podľa § 31 ods. 2 písm. h) a i) zákona o energetike prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný uzatvoriť zmluvu o pripojení do sústavy s vlastníkom odberného elektrického zariadenia alebo elektroenergetického zariadenia [elektroenergetickým zariadením sa podľa § 2 písm. b) bod 9 zákona o energetike rozumie zariadenie, ktoré slúži na výrobu, pripojenie, prenos, distribúciu alebo dodávku elektriny], ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia do sústavy a uzatvoriť zmluvu o prístupe do

distribučnej sústavy a distribúcii elektriny s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do sústavy a distribúcie elektriny.

Podľa § 88 ods. 1 zákona o energetike štátnu správu v energetike vykonáva

- a) ministerstvo,
- b) úrad,
- c) Slovenská obchodná inšpekcia.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o POZE podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpora výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou sa zabezpečuje

- a) prednostným
 1. pripojením zariadenia na výrobu elektriny do regionálnej distribučnej sústavy,
 2. prístupom do sústavy,
 3. prenosom elektriny, distribúciou elektriny a dodávkou elektriny,
- b) odberom elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené za cenu elektriny na straty,
- c) doplatkom,
- d) prevzatím zodpovednosti za odchýlku prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o POZE výrobca elektriny, ktorý spĺňa podmienky na získanie podpory podľa § 3 (ďalej len „výrobca elektriny s právom na podporu“), má právo na

a) prednostné pripojenie do distribučnej sústavy, prednostný prenos elektriny, prednostnú distribúciu elektriny a prednostnú dodávku elektriny, ak zariadenie na výrobu elektriny spĺňa technické podmienky prevádzkovateľa sústavy podľa osobitného predpisu a neohrozí bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy; prednostný prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením,

b) odber elektriny podľa § 3 ods. 1 písm. b) vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou, ktorú dodal za kalendárny mesiac alebo v prípade malého zdroja za kalendárny rok, prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy alebo subjektom povereným prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, na základe zmluvy o dodávke elektriny,

c) doplatok podľa § 3 ods. 1 písm. c) na základe účtovného dokladu vystaveného prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy na skutočné množstvo elektriny vyrobenej za kalendárny mesiac alebo v prípade malého zdroja za kalendárny rok, z obnoviteľných zdrojov energie alebo elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou, zníženej o technologickú vlastnú spotrebu elektriny, upravenej podľa § 3 ods. 4, aj v tom prípade, že si právo na odber elektriny podľa písmena b) neuplatňuje,

d) odber elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené, za cenu elektriny na straty v období

1. odo dňa uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky do konca kalendárneho roka, ak toto zariadenie uviedol do prevádzky v danom kalendárnom roku alebo

2. do 31. marca, ak od roku uvedenia zariadenia na kombinovanú výrobu do prevádzky alebo od roku rekonštrukcie alebo modernizácie ⁹⁾ technologickej časti takéhoto zariadenia uplynulo najviac 15 rokov.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o POZE výrobca elektriny s právom na podporu je povinný

a) predložiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy potvrdenie o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo potvrdenie o pôvode elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou vydané za predchádzajúci kalendárny rok,

b) oznámiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy, s ktorým má uzavretú zmluvu o dodávke elektriny, predpokladanú charakteristiku svojej dodávky v termínoch uvedených v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, ak celkový inštalovaný výkon zariadenia je väčší ako 1 MW,

c) oznámiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c), vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok; pri zariadeniach výrobcu elektriny uvedených do prevádzky po 15. auguste je výrobca elektriny povinný informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva podľa odseku 1 najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky,

d) vrátiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy doplatok podľa § 3 ods. 1 písm. c), ktorý mu bol vyplatený v rozpore s podmienkami podpory podľa tohto zákona.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o POZE náklady vzniknuté prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy poskytnutím podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b), c) a d) zohľadní úrad v konaní o cenovej regulácii.

Podľa § 5 ods. 2 zákona o POZE prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný po úhrade ceny za pripojenie do distribučnej sústavy prednostne pripojiť zariadenie výrobcu elektriny do distribučnej sústavy, ak takéto zariadenie spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia do sústavy tak, aby bola zachovaná bezpečnosť, spoľahlivosť a stabilita prevádzky sústavy.

Podľa § 5 ods. 6 zákona o POZE prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy

a) je povinný uzatvoriť s výrobcom elektriny s právom na podporu písomnú zmluvu o dodávke elektriny na krytie strát vo svojej distribučnej sústave, ak o jej uzatvorení takýto výrobca elektriny požiadal; súčasťou tejto zmluvy je aj prevzatie zodpovednosti za odchýlku výrobcu elektriny s právom podpory podľa § 3 ods. 5,

b) je povinný odoberať všetku elektrinu, ktorú výrobca elektriny s právom podpory dodal podľa § 4 ods. 1 písm. b) a d),

c) zodpovedá za odchýlku spojenú s pokrytím strát v distribučnej sústave a vlastnou spotrebou elektriny; odchýlku môže preniesť na iný subjekt.

Podľa § 5 ods. 12 zákona o POZE prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy si uplatňuje u výrobcu elektriny vrátenie doplatku za elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie, ktorá bola fakturovaná a

a) nebola vyrobená výrobcom elektriny,

b) bola vyrobená výrobcom elektriny, ale nevzťahuje sa na ňu podpora doplatkom, alebo

c) bola vyrobená výrobcom elektriny, ale výrobca elektriny previedol záruku pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie vzťahujúcu sa na túto vyrobenú elektrinu na iného účastníka trhu s elektrinou.

8.1 Ako to vyplýva z už citovaných právnych noriem príslušných zákonov, výrobca elektriny a prevádzkovateľ distribučnej sústavy sú účastníkmi trhu s elektrinou [§ 15 ods. 2 písm. a) a c) zákona o energetike]. Sú navyše podnikateľskými subjektmi [§ 4 ods. 1 písm. a) zákona o energetike], subjektmi pôsobiacimi prevažne na poli súkromného práva. Práva a povinnosti výrobcov elektriny (resp. výrobcov elektriny s právom na podporu) a prevádzkovateľov distribučnej sústavy vo vzájomnom pôsobení na trhu s elektrinou (vo vzájomnom právnom vzťahu) sú určené jednak zmluvou o pripojení výrobcu elektriny do distribučnej sústavy [§ 27 ods. 2 písm. a) a § 31 ods. 2 písm. h) a i) zákona o energetike v spojení s § 26 ods. 3 zákona o energetike], ako aj zmluvou o dodávke elektriny uzatvorenou medzi výrobcom elektriny s právom na podporu a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy [§ 5 ods. 6 písm. a) zákona o POZE]. V ich vzájomnom vzťahu sa uplatňujú klasické inštitúty súkromného (obchodného) práva – fakturácia, obchodné podmienky, zodpovednosť (napr. § 5 ods. 2, 6 a 12 zákona o POZE).

8.2 Do tohto súkromnoprávneho vzťahu však vstúpil štát zákonným určením jednak práv a povinností, ktoré sa vo vzájomnom vzťahu medzi účastníkmi trhu s elektrinou uplatňujú (napr. obligatórnym uzatváraním zmlúv, určením typov zmlúv a určením náležitostí týchto zmlúv uzatváraných medzi účastníkmi trhu s elektrinou), ako aj úpravou kogentných právnych noriem zákona o energetike a zákona o POZE, ktoré je potrebné rešpektovať tak pri úprave vzájomného (napr. aj zmluvného) vzťahu medzi účastníkmi trhu s elektrinou (t. j. aj medzi výrobcom elektriny a prevádzkovateľom distribučnej sústavy), ako aj pri pôsobení týchto účastníkov na trhu s elektrinou. Uvedená miera ingerencie štátu (zákonodarcu) do právnych vzťahov účastníkov trhu s elektrinou súvisí s povahou zákonodarcom regulovaného právneho odvetvia – energetiky, kde väčšia miera intervencie štátnej moci (v súlade s princípmi voľného trhu a trhovej ekonomiky) do tohto odvetvia je odôvodnená (resp. vyvolaná) vzhľadom na jeho typické charakteristické črty (bližšie k tomu pozri nález sp. zn. PL. ÚS 17/2014, bod 15 a nasl.). Navyše ingerencia štátu do súkromnoprávnych vzťahov úpravou kogentných právnych noriem či verejnoprávnych povinností subjektov súkromnoprávneho vzťahu nie je v rámci právneho poriadku výnimočná – obdobne väčšiu ingerenciu možno badať v pracovnom práve (porov. napr.

povinnosti zamestnávateľa voči orgánom štátnej správy pri hromadnom prepúšťaní upravené v Zákonníku práce).

8.3 Takýmto vstupom verejnej moci do súkromnoprávneho vzťahu výrobcu elektriny a prevádzkovateľa distribučnej sústavy je zákonom o POZE upravený nárok výrobcu elektriny s právom na podporu voči prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy (§ 4 ods. 1 zákona o POZE). Pri uplatnení tohto zákonom priznaného nároku výrobcu elektriny s právom na podporu voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy zákonodarca stanovil zákonné povinnosti výrobcu elektriny s právom na podporu voči štátu i prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy (napr. podľa § 4 ods. 2 zákona o POZE), ako aj nároky prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy voči štátu (napr. podľa § 5 ods. 1 zákona o POZE) z dôvodu uvedeného zákonného zaťaženia v prospech výrobcu elektriny s právom na podporu.

8.4 V spleti popísaných verejnoprávnych a súkromnoprávnych prvkov vzťahu výrobcu elektriny s právom na podporu a prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy však tieto subjekty zostávajú subjektmi súkromného práva, ktoré nedisponujú verejno-mocenskými (vrchnostenskými) právomocami jeden voči druhému. Úlohy verejno-mocenského charakteru plnia v oblasti energetiky ústredné a miestne orgány štátnej správy [porov. § 88 ods. 1 zákona o energetike, § 14 a 15 zákona o POZE, § 9 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“)]. To, že vzťah výrobcu elektriny s právom na podporu a prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy je vzťahom subjektov súkromného práva, potvrdil ústavný súd aj vo svojom nedávnom náleze sp. zn. PL. ÚS 50/2015.

9. List SSE-D nemožno považovať za konštitutívny alebo deklaratórny individuálny právny akt subjektu, ktorý disponuje právomocou rozhodovať o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ale za právny úkon súkromnoprávneho charakteru, ktorý síce má vplyv na právny nárok sťažovateľky ako výrobcu elektriny priznaný jej priamo zákonom o POZE voči SSE-D, ale ktorý nie je preskúmateľný ako rozhodnutie v správnom súdnictve.

9.1 V prípade ak došlo právnym úkonom SSE-D súkromnoprávneho charakteru k porušeniu zákonných povinností SSE-D, ktoré zasahuje zároveň do práv sťažovateľky ako účastníčky trhu s elektrinou a subjektom právneho vzťahu s SSE-D, má sťažovateľka právne nástroje súkromnoprávneho charakteru spadajúce do oblasti civilného sporu.

9.2 Právne prostriedky sťažnostného/upozorňujúceho charakteru sú sťažovateľke poskytované podľa ustanovení zákona o POZE upravujúcich štátny dozor Štátnej energetickej inšpekcie nad dodržiavaním povinností uložených týmto zákonom (§ 15 zákona o POZE) alebo podľa ustanovení zákona o regulácii upravujúcich kontrolu dodržiavania povinností prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy vykonávanú ÚRSO [§ 9 ods. 1 písm. b) bod 5 zákona o regulácii]. Avšak ani v tomto ohľade Štátna energetická inšpekcia alebo ÚRSO nerozhodujú o právach a povinnostiach výrobcu elektriny s právom na podporu prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy v ich vzájomnom, súkromnoprávnom vzťahu, t. j. ani z týchto ustanovení zákona o POZE alebo zákona o regulácii nemožno vyvodiť, že by vzťah výrobcu elektriny s právom na podporu a prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy a právne úkony vykonané v tomto vzťahu podliehali rozhodovacej (prieskumnej) činnosti Štátnej energetickej inšpekcie alebo ÚRSO, ktorá by bola následne preskúmateľná v správnom súdnictve.

9.3 Na základe dosiaľ uvedeného možno hodnotiť, že závery najvyššieho súdu uvedené v napadnutom uznesení, ako aj v jemu predchádzajúcom uznesení krajského súdu, nie sú arbitrárne a možno ich považovať za ústavne aprobovateľné. Ani po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie by tak nebolo (ani potenciálne) možné dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou označených ústavných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

10. Ústavný súd tak odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2017